

De waterspeelplaats bestaat uit een uniek speelobject van eikenhout en roestvaststaal dat Jos van de Lindeloof in samenwerking met Spereco uit Weert heeft ontworpen. De kinderen kunnen er al draaiende aan kraantjes zelf bepalen waar het water voor gebruikt wordt en leren zo hoe het traject van bron naar kraan verloopt.

Het waterwingebied Meijndel (1.875 ha) tussen Scheveningen en Wassenaar wordt sinds jaar en dag druk bezocht door volwassenen en kinderen. Het duinlandschap met zijn hoogteverschillen, plassen, grillige bomen en struikgewas nodigt uit om te wandelen en te struinen. Aan een van oorsprong oude brink ligt het bezoekerscentrum van drinkwaterbedrijf Dunea, De Tapuit, en het pannenkoekenrestaurant, Boerderij Meijndel. Vandaaruit kun je het binnen-, midden-, en buitenduin met zijn karakteristieke vegetatie en bewoners ontdekken.

In De Tapuit wordt jong en oud geleerd hoe het water in het duingebied gezuiverd wordt en welke weg het aflegt tot aan de kraan in huis. Ook kom je er alles te weten over het planten- en dierenleven in het uitgestrekte natuurgebied.

De 'oude brink' met de opstallen heeft

Vlnr: Gijs ten Napel, Els van der Weijde, Jos van de Lindeloof.
www.josvandelindelooft.nl

In Meijendel maakt de natuur het spel

In natuurgebied Meijendel in Wassenaar ligt sinds verleden jaar een waterspeelplaats en een 2 ha groot speelbos, het Monkeybos. Voor dat laatste bood de natuur de juiste ingrediënten. Jos van de Lindeloof Tuin- en Landschapsarchitecten maakte de receptuur, geholpen door kinderen uit groep 7 van de Montessorischool Wassenaar. Het resultaat is een natuurlijk klim- en klauterlandschap waar de fantasie wordt geprikkeld en de motoriek wordt uitgedaagd.

Tekst Wendy Bakker | Beeld Gerdien de Nooy

de laatste jaren een grondige metamorfose ondergaan. Het bezoekerscentrum verhuisde naar de oude paardenstallen, er werden nieuwe stallen en een nieuw pannenkoekenrestaurant gebouwd, de routing naar en in het gebied werd aangepast en er werd een heldere verbinding met de omliggende vallei gemaakt.

Tuin- en landschapsarchitectenbureau Jos van de Lindeloof uit Delft kreeg de opdracht om het gebied van een nieuwe landschappelijke inrichting te voorzien gestoeld op de cultuurhistorische waarden. Ook werd hem gevraagd een waterspeelplaats en een speelbos te ontwerpen. Deze moesten Meijendel als het gaat om natuureducatie en natuurbeleving nog attractiever maken.

Van bron tot kraan

De waterspeelplaats ligt tussen het

bezoekerscentrum en de pannenkoekenboerderij in. „Het meer technische verhaal over wat het drinkwaterbedrijf doet, wordt hier voor jonge kinderen spelenderwijs tastbaar en inzichtelijk gemaakt”, legt Gijs ten Napel, beheerder bij Dunea uit. Bij de 'watertoren van Wassenaar' kunnen kinderen het water oppompen dat via kanaaltjes wegstroomt. Door het openstellen van sluizen in de kanalen kunnen ze ervoor kiezen het water te laten stromen naar de wasmachine of het toilet of de kraan. Deze zijn in rvs-opvangbakken afgebeeld.

Aan het eindpunt van het kleine waterleidingsysteem ligt een grote zandbak. „We willen ze op deze manier leren dat water kostbaar is en dat je het niet moet verspillen. Natuurlijk hebben ze vooral pret met het klieren met water en zand, maar we hopen dat het voor ouders, juffen en meesters aanleiding geeft

om hierover met de kinderen in gesprek te gaan.”

Slingeren als een aapje

Vanaf het ontvangstgebied loopt een pad de duinvallei in. Een grote houten aap wijst de weg naar het Monkeybos. Hier kun je klimmen en klauteren op bomen, takken slepen en hutten bouwen, zwieren en zwaaien aan lianen. „Dit is een landschap dat van zichzelf al veel aanleiding geeft tot spelen. Daar hoeft je niet veel aan toe te voegen”, zeggen Van de Lindeloof en zijn collega Els van der Weijde. „We hebben ervoor gekozen om een verbinding aan te brengen tussen de verschillende speelaanleidingen zodat kinderen uitgedaagd worden om van de ene plek naar de andere te gaan. Hierin ontdekken ze zelf hoe ver ze kunnen gaan en wordt hun fantasie geprikkeld.” >

Die verbinding bestaat uit een slingerende hoofdroute, een voetje-van-de-vloer-parcours met natuurlijke speelaanleidingen en speeltoestellen. De kinderen kunnen er balanceren aan evenwichtstouwen, in een groot spinnenweb klimmen, slingeren aan takken en van de ene boomstam op de andere springen. Naast deze hoofdroute is er ook een alternatieve route die ze leidt naar plekken waar ze kunnen klauteren over boomstronken, zich kunnen verstoppen of waar ze kunnen kruipen door grote betonnen buizen die voorheen gebruikt werden als hoofdwaterleidingbuis. Een klein amfitheater biedt de mogelijkheid om natuureducatie te geven.

Aan de rand van het speelbos liggen takken en sprokkelhout die door de beheerders zijn neergelegd. De kinderen slepen ze naar het speelgebied om er hutten van te bouwen „Het is ongelooflijk hoeveel er met het hout wordt gesjouwd”, zegt de beheerder lachend.

Een poort van hout en cortenstaal markeert de toegang en de uitgang van

het speelbos. „Bij de ingang zwaaien kinderen met een stevig roodkleurig touw het bos in, aan de andere kant gaan deze het gebied binnen met de kabelbaan”, legt Els van der Weijde uit. „Natuurlijk werd er in dit duingebied al gespeeld. Overall werden hutten gebouwd”, vult de beheerder aan, „maar door nu een duidelijke plek te markeren, houden we er beter zicht op.

Het is volgens de beheerder beter georganiseerd en begrensd en dat is prettig omdat je als beheerder verantwoordelijk bent voor wat er gebeurt in het gebied. „Wel wilden we dat ook het bos rondom het zandpad gebruikt zou worden, dus dat kinderen ook kunnen afwijken van de route. En dat gebeurt. We zien langs de routes overall paadjes verschijnen.”

School betrokken

Bureau Jos van de Lindeloof werd bij het ontwerp van het Monkeybos gevoed door ideeën van groep 7 van de Montessorischool uit Wassenaar. Aan hen werd

gevraagd wat zij zouden doen als zij in het gebied een speelplek mochten ontwerpen. De kinderen gingen in groepjes aan de slag en struinden door het bos. In een door het bureau begeleide workshop presenteerden ze hun ideeën met Powerpointpresentaties en 3D-maquettes.

„We hebben ons daar door laten leiden. Zo had een groepje een ondergrondse infrastructuur getekend, de monkey-mine. Hoe ga je dan op een realistische manier vertalen? We kozen ervoor om in een cultuurhistorische wal een doorgang te maken met de waterleidingbuizen.” De naam van het Monkeybos, dat refereert aan het computerspel monkey-games, was snel gekozen uit een verkiezing van drie door de kinderen voorgestelde namen.

„De meest geslaagde speelplekontwerpen ontstaan door een continue samenwerking tussen opdrachtgever, gebruiker en ontwerper”, zegt Jos van de Lindeloof. Dat daar sprake van is, staat hier buiten kijf: al van verre komen de 'apengelui-den' je tegemoet.

Waterspeelplaats en Monkeybos

- **Locatie** De Tapuit, bezoekerscentrum Dunea, natuurgebied Meijendel
- **Functie** Waterspeelplaats - educatief spelen, thema waterwinning en natuurbeleving
- **Opdrachtgever** Dunea Duin & Water
- **Ontwerpteam** Jos van de Lindeloof, Els van der Weijde en Wouter Vroom
- **Projectperiode** 2012 -2014
- **Realisatie** 2013 – 2014
- **Oppervlakte** waterspeeltuin – 200 m², Monkey-bos – 1,5 ha
- **Aanleg** waterspeeltuin – Spereco uit Weert, Monkey-bos – BV Koek uit Werkendam
- **Speeltoestellen** Speelmaatje uit Spankeren
- **Beheer** Dunea Duin & Water
- **Beplanting** inheems sortiment

De waterleidingbuis is de vertaling van de Monkey-mine. Het ligt in een cultuurhistorische wal dat oude akkertjes van elkaar scheidde. Over de buis lag grond maar dat is inmiddels weggesleten door het intensieve gebruik. Aan de andere kant ligt een klein amfitheater geschikt voor natuureducatielessen.

Een kunstenaar maakte uit oude bomen grote, markante apen. Op de hoofdroute van het speelbos staan de luisterapen die via een onderlinge buis met elkaar zijn verbonden. Zo kunnen de kinderen op een speelse wijze over een afstand met elkaar communiceren.

Speeltoestellen zijn verbonden met natuurlijke speelaanleidingen zoals omgevallen boomstammen. Op deze manier heeft bureau Jos van de Lindeloof optimaal gebruik weten te maken van wat het bos aan speelmogelijkheden biedt. Hoveniersbedrijf Koek uit Werkendam plaatste de toestellen.

Het begin en het einde van het bos worden gemarkeerd door een poort van hout en cortenstaal, materialen uit de huisstijl van Meijndel. Op het bord aan de paal staan de spelregels die gelden in het speelgebied. Het eerste speelobject na de toegangspoort bij het grote open veld is een kabelbaan. Hiermee zwaait het kind het monkeybos binnen.

Aan de andere kant van het speelbos kun je aan een stevig rood touw het voetje-van-de-vloer-parcours binnen slingeren. Het touw is volgens de normen aan een eik bevestigd. Touw en eik zijn gekeurd en worden regelmatig gecontroleerd tijdens de rondes van de beheerders. Ze houden een logboek bij. Jaarlijks worden alle speeltoestellen geïnspecteerd door Spereco.

De waterspeelplaats wordt intensief gebruikt. „Elke maandag en vrijdag halen we takjes uit de kranen en moeten de waterlopen vrij van zand gemaakt worden”, zegt beheerder Gijs ten Napel.